

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **M.**, bývajúcej v B.B., zastúpenej Advokátskou kanceláriou LEGAL ADVISORS SK s. r. o., so sídlom v B., Klariská 14, v mene a na účet ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Janette Prétiová, proti odporcovi **S.**, so sídlom v B.B., IČO: X., za účasti vedľajšieho účastníka **A.**, so sídlom v B.B., zastúpeného **Mgr. Petrom Arendackým**, advokátom v B., Čapkova 2, **o určenie vlastníckeho práva**, vedenej na Okresnom súde B. II pod sp. zn. 18 C 61/2010, o dovolaní navrhovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v B. z 31. júla 2013 sp. zn. 5 Co 445/2013, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v B. z 31. júla 2013 sp. zn. 5 Co 445/2013 **zrušuje** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľka sa svojím návrhom voči odporcovi domáhala určenia, že je vlastníčkou spoluvlastníckeho podielu vo výške 25764/2647529 a $\frac{1}{4}$ z 360700/2647529 na nehnuteľnostiach pozemku parc. č. X. – zastavané plochy a nádvorcia vo výmere 213 m² a parc. č. 1225/81 – ostatné plochy vo výmere 37 m² zapísané na LV č. X. vedené Správou katastra B. pre obec B. mestská časť R., kat. územie R..

Podaním zo 6. septembra 2012 (čl. 154 spisu) spoločnosť **A.**, so sídlom v B.B. oznámila Okresnému súde B. II, že podľa § 93 ods. 1 a 3 O. s. p. vstupuje do konania ako vedľajší účastník **na strane odporcu**. Svoje postavenie vedľajšieho účastníka odôvodnila tým, že má právny záujem na výsledku konania v predmetnej veci, ktorý vyplýva z jej postavenia ako veriteľa odporcu, ktorého jediný majetok predstavujú práve pozemky, ku ktorým určenia vlastníckeho práva sa navrhovateľka domáha. Osobitne z postavenia oprávnenej v uvedených exekučných veciach vedených súdnym exekútorom **J.** Súdom priznané nároky voči odporcovi neboli jej doteraz uspokojené. Pokiaľ bude v konaní určená navrhovateľka spoluvlastníčkou predmetných nehnuteľností, môže to mať vplyv na práva a povinnosti tejto spoločnosti ako oprávnenej v exekučných konaniach, a to najmä na jej

práva vyplývajúce z exekučných záložných práv zriadených na predmetných pozemkoch. V konečnom dôsledku môže rozhodnutie súdu viesť až k zmareniu možnosti vymoženia jej súdom priznaných pohľadávok. Zdôraznila, že záložné právo (aj exekučné) jednoznačne spadá pod práva vyplývajúce z hmotného práva, čo potvrdzuje aj jeho zapísanie medzi ťarchy na LV. V tomto smere citoval aj právne závery z uvedených rozhodnutí.

Navrhovateľka podaním z 24. októbra 2012 (čl. 191 spisu) oznámila súdu, že so vstupom vedľajšieho účastníka nesúhlasí a preto navrhla, aby v zmysle § 93 O. s. p. rozhodol o prípustnosti vedľajšieho účastníka. Poukázala na právne závery vyslovené v rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 47/2012.

Okresný súd B. II uznesením z 12. apríla 2013 č. k. 18 C 61/2010 – 207 vstup spoločnosti A.A.B., IČO: X. do konania ako vedľajšieho účastníka nepripustil. Dospel k záveru, že nie je daný dôvod na pripustenie tejto spoločnosti do konania ako vedľajšieho účastníka na strane odporcu, lebo účelom vedľajšieho účastníctva je „pomoc v spore“ niektorému z účastníkov a predpokladom jeho prípustnosti je právny záujem vedľajšieho účastníka na výsledku sporu, teda na víťazstve účastníka, ku ktorému pristúpil. O právny záujem ide spravidla vtedy, ak rozhodnutím vo veci bude dotknuté právne postavenie vedľajšieho účastníka (jeho práva a povinnosti vyplývajúce z hmotného práva). Podľa názoru súdu vzhľadom na povahu danej veci - rieši sa otázka vlastníctva k nehnuteľnosti – nemá táto spoločnosť záujem na výsledku sporu, lebo výsledok nijako neovplyvní jej postavenie ako veriteľa odporcu.

Krajský súd v B. na odvolanie vedľajšieho účastníka na strane odporcu uznesením z 31. júla 2013 sp. zn. 5 Co 445/2013 uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrh na vyslovenie neprípustnosti vedľajšieho účastníctva zamietol. V kontexte citovaných ustanovení § 93 ods. 1, 2, 3 O. s. p. mal odvolací súd za to, že v tomto prípade existuje záujem vedľajšieho účastníka na výsledku konania a úspechu odporcu, na strane ktorého vystupuje, nakoľko je nepochybné, že vedľajšiemu účastníkovi svedčí exekučné záložné právo na nehnuteľnostiach, o určenie vlastníctva ku ktorým v konaní ide. Existencia exekučného záložného práva nebola spochybnená žiadnym z účastníkov konania ani súdom prvého stupňa. Súhlasil s tvrdením súdu prvého stupňa, že vedľajší účastník háji svoj osobný, najmä majetkový záujem. Za nesprávny ale považoval jeho záver, že nie je preukázaný právny záujem vedľajšieho účastníka na jeho účasti v konaní. Naopak osobný

a majetkový záujem vedľajšieho účastníka na výsledku súdneho konania nemôže byť dôvodom, aby súd rozhodol, že vedľajšie účastníctvo je neprípustné. Je nespochybniteľným faktom, že vedľajší účastník má eminentný právny záujem na výsledku konania, tak ako je to uvedené v § 93 ods. 1 O. s. p., nakoľko od výsledku tohto konania je závislé jeho postavenie vo vzťahu k svojmu veriteľovi (odporcovi). Úspech odporcu v konaní je aj logickým záujmom vedľajšieho účastníka, lebo odporcov prípadný neúspech bude mať vplyv na jeho práva vyplývajúce z hmotného práva.

Proti tomuto uzneseniu podala dovolanie navrhovateľka. Navrhla ho zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie, alternatívne zmeniť tak, že jej návrhu na vyslovenie neprípustnosti vstupu vedľajšieho účastníka do konania sa vyhovie. Namietala nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.), pretože v danom prípade rozhodnutím súdu v predmetnej veci nebudú dotknuté práva a povinnosti vedľajšieho účastníka z titulu jeho postavenia ako veriteľa odporcu. Teda vedľajšiemu účastníkovi nevyplývajú vo vzťahu k odporcovi z hmotného práva žiadne také práva a povinnosti, ktorých by sa rozhodnutie vo veci samej mohlo dotknúť a tým sa dotknúť aj právneho postavenia vedľajšieho účastníka. Mala za to, že v danom prípade neexistuje právny záujem vedľajšieho účastníka na výsledku sporu t. j. konania vo veci samej o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Tiež namietala odňatie jej možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.) postupom odvolacieho súdu tým, že uznesenie odvolacieho súdu rieši rovnakú právnu otázku odlišným spôsobom než skoršie rozhodnutia toho istého odvolacieho súdu, a to bez toho, aby sa odvolací súd argumentačne so skoršími rozhodnutiami vysporiadal (uznesenie krajského súdu vo veci sp. zn. 14 Co 253/2011 z 28. októbra 2011.). Odvolací súd nerešpektoval princíp právnej istoty a v tomto smere poukázala na rozhodnutia ústavného súdu a najvyššieho súdu.

Vedľajší účastník navrhol dovolanie zamietnuť a priznať mu trovy dovolacieho konania. Poukázal na ustálenú súdnu prax, podľa ktorej veriteľ, pokiaľ má súdom priznanú pohľadávku voči svojmu dlžníkovi, má bez ďalšieho naliehavý právny záujem na žalovaní vlastníckeho práva dlžníka k nehnuteľnosti (resp. inej veci), ktorá bola z majetku dlžníka prevedená neplatnou prevodnou zmluvou. V tejto súvislosti poukázal na uvedené rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej a Českej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) zastúpená

advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.) proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 239 ods. 1 O. s. p.) , bez nariadenia dovolacieho pojednávania ä § 243a ods. 3 O. s. p. a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Podľa § 241 ods. 2 O. s. p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O. s. p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci . Dovolací súd sa obligatórne (§ 242 ods. 1 O. s. p.) zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O. s. p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Vzhľadom na to dovolací súd skúmal, či v konaní nedošlo k vade konania v zmysle § 237 O. s. p. O takú vadu ide vtedy, ak / sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník , nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Žiadna z týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo a nevyskytol sa ani procesný nedostatok, ktorý by vykazoval znaky tzv. inej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.).

Z obsahu dovolania možno vyvodíť, že navrhovateľka namietala nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav, dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Z obsahu dovolania tiež vyplýva, že navrhovateľka dovolací dôvod vyvodzuje z toho, že odvolací súd nesprávne zamietol jej návrh na vyslovenie neprípustnosti vedľajšieho účastníctva .

Ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, o neplatnosť manželstva alebo o určenie, či tu manželstvo je alebo nie je. Do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účastníctva súd rozhodne len na návrh (§ 63 ods. 1, 3 O. s. p.).

Z citovaného zákonného ustanovenia teda vyplýva, že predpokladom prípustnosti vedľajšieho účastníctva v konaní je právny záujem vedľajšieho účastníka na výsledku sporu, t. j. právny záujem na úspešnosti v spore u toho účastníka , ku ktorému pristúpil. O právny záujem ide vtedy, ak rozhodnutím súdu vo veci bude dotknuté právne postavenie vedľajšieho účastníka (jeho práva a povinnosti vyplývajúce z hmotného práva).

Pojem „právny záujem na výsledku sporu“ nie je v jednotlivých ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku bližšie špecifikovaný, keď zákonodarca ponechal na úvahe súdu v každom jednotlivom prípade jeho výklad a aplikáciu. Hlavným účelom a zmyslom vedľajšieho účastníctva , ktorý sa musí vždy zohľadňovať, je pomoc vedľajšieho účastníka jednému z účastníkov konania. Zmyslom tohto právneho inštitútu je teda v konkrétnom spore posilniť postavenie účastníka, na ktorého strane vedľajší účastník vystupuje, za predpokladu, že vedľajší účastník má právny záujem na výsledku sporu. Vedľajší účastník má teda záujem na víťazstve toho účastníka, ktorého podporuje. Neslúži len k ochrane záujmov tretích osôb (vedľajšieho účastníka), ale zároveň i k ochrane záujmov hlavného účastníka konania, na ktorého stranu do konania pristúpil.

Pokiaľ ustanovenie § 93 ods. 1 O. s. p. hovorí o právnom záujme na výsledku sporu, teda na víťazstve podporovaného účastníka, nestačí iba záujem materiálny, morálny a pod. Podľa názoru dovolacieho súdu musí ísť o existujúci právny záujem tretej osoby na výsledku sporu s priamym dopadom na hmotné právo.

Dovolací súd na rozdiel od názoru odvolacieho súdu nezistil, že by spoločnosť A... mala právny záujem na výsledku predmetného konania, ako predpokladu jej pripustenia do konania ako vedľajšieho účastníka na strane odporcu.

Samotná skutočnosť, že vedľajší účastník je veriteľom odporcu nezakladá právny záujem na výsledku konania ako má ma myslí § 93 ods. 1 O. s. p. V tomto prípade ide vyslovene iba o majetkový záujem spoločnosti A. (ďalej len „spoločnosť“).

Právny záujem spoločnosti na výsledku predmetného konania nemožno vyvodit' z jej postavenia oprávnenej v uvedených exekučných konaniach.

Podľa názoru dovolacieho súdu ani prípadným určením spoluvlastníctva navrhovateľky k predmetným nehnuteľnostiam nedôjde k zmene právneho postavenia tejto spoločnosti v rámci hmotného práva, keď ustanovenie § 169 Exekučného poriadku umožňuje vykonať exekúciu v prípade zriadenia záložného práva aj voči neskoršiemu nadobúdateľovi priamo zo zákona.

Vzhľadom na uvedené nebol správny právny záver odvolacieho súdu, podľa ktorého má spoločnosť eminentný právny záujem na výsledku konania (§ 93 ods. 1 O. s. p.), lebo prípadný neúspech odporcu bude mať vplyv na jej práva vyplývajúce z hmotného práva (obdobne vid' rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. júla 2012 sp. zn. 5 Cdo 47/2012

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 3 O. s. p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V B. 18. júna 2015

JUDr. Oľga Trnková, v.r.

predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Pudmarčíková